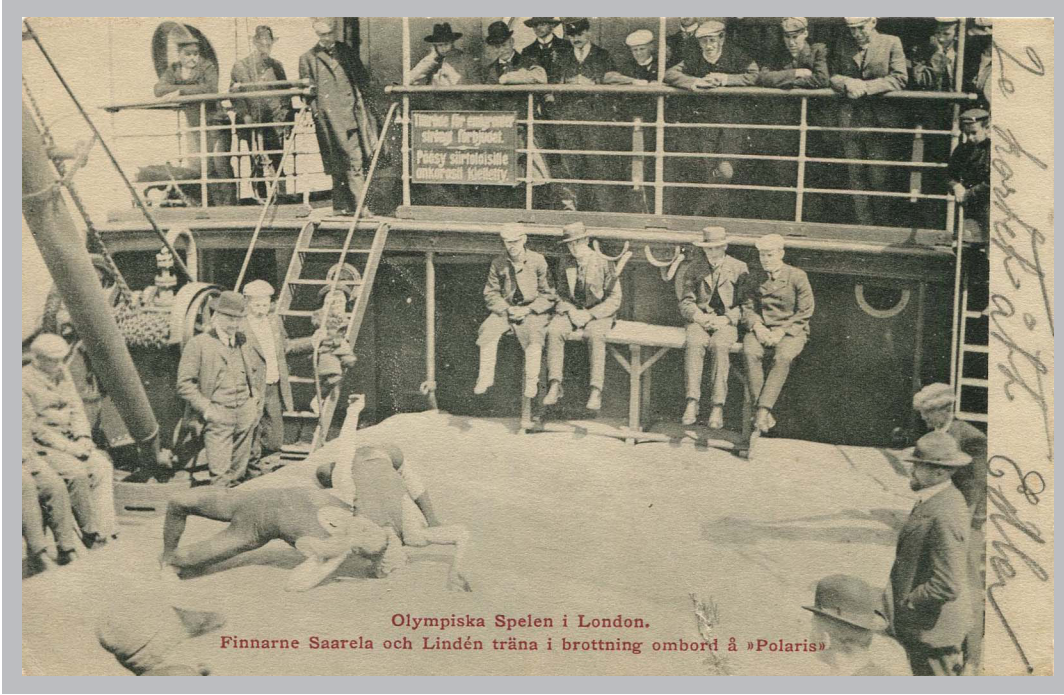

2.5 OS i London 1908

Under extraspelen i Aten 1906 tog IOK helt sonika ifrån Rom rätten att arrangera spelen 1908 eftersom det rådde kaos inom idrottsorganisationerna där. IOK frågade då England om de kunde ta över spelen 1908. Eftersom den engelske kungen Edward VII fanns på plats i Aten 1906 och då gav sitt stöd för OS i London innebar det att även om det fanns två organisationer i England, British Olympic Association (BOA) och British Olympic Council (BOC), som skulle komma överens, var det inte troligt att de skulle gå emot kungens vilja. I slutet av november 1906 fattades det formella beslutet om att spelen skulle gå i London 1908. Spelen i London avgjordes under två 14-dagarsperioder. En i juli och en i oktober. Den i oktober kallades för Olympiska Vinterspel. Sverige hade skickat nästan 180 aktiva till London och framgångarna uteblev inte. Sverige blev tredje bästa nation. Hemmanationen Storbritannien vann i suverän stil med USA som tvåa. 1912 var det så tänkt att spelen skulle gå till Berlin, men det kom annat emellan. Det blev i stället Sverige med Stockholm som fick äran att arrangera.

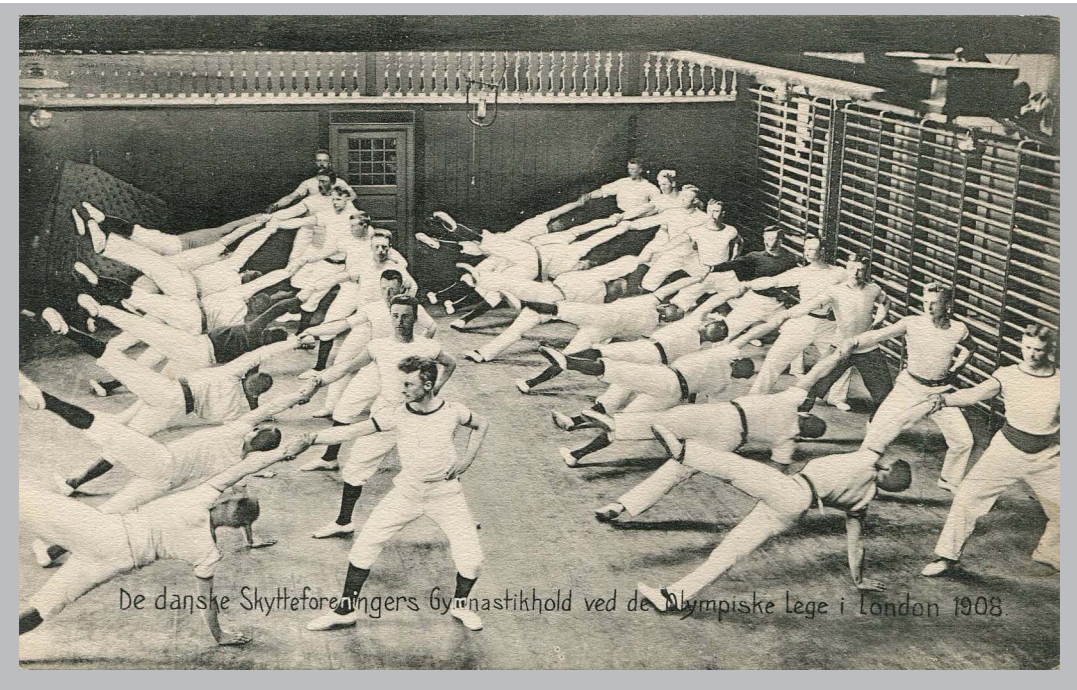
The Franco-British Exhibition. King & President Fallières leaving Royal Pavillion.
Tryck: Ljustryck. **Förlag:** Davidsons.
Liksom 1900 och 1904 var OS en del i en världsutställning men 1908 fick OS stor uppmärksamhet.

Olympiska Spelen i London. Tryck: Ljustryck. **Foto och förlag:** Okänt men ingår i en svensk vykortsserie från OS 1908.
Polaris 1 hade byggts i Skottland 1899 och de finska OS-deltagarna åkte med henne till Hull, dit hon gick i reguljära turer från Helsingfors. Lite träning ombord var alltid bra.

Franco-British Exhibition – The Stadium from balloon.
Tryck: Ljustryck. **Foto och kopieringsrätt:** Wakefield. **Rotary Photo.**
Detta stadion var mycket imponerande och man ser simbassängen i vänsterkanten.

De danske Skytteforeningers Gymnastikhold ved de Olympiske Lege i London 1908.
Tryck: Ljustryck. **Förlag:** Frederik Torne, Ryslinge.

Per Thorén. Tryck: Ljustryck.
Per deltog i vinterdelen av OS 1908 och det blev brons efter landsmännen Ulrich Salchow och Richard Johansson.

Olympiska Spelen i London. Gångtävlan å 3500 m. Engelsmannen Webb leder.

Olympiska Spelen i London, Gångtävlan å 3500 m. Engelsmannen Webb leder.

Tryck: Ljustryck

Ett svenskt reklamkort efter OS 1908, skrivet men ofrankerat. Svensken Einar Rothman blev sjua. Sverige blev tredje bästa nation i OS 1908 med 8 guld, 6 silver och 11 brons.

Olympiska Spelen i London. Ett försöksheat i 1500 m. löpning. Engelsmannen Butterfield andra i ordningen.

Ett försöksheat i 1500 m.

Tryck: Ljustryck.

George Butterfield var en av världens främsta på 1500 meter men lyckades inte nå finalen vid OS 1908.

Olympiska Spelen i London. Hugo Wieslander i Stadion.

Olympiska Spelen i London. Hugo Wieslander i Stadion.

Tryck: Ljustryck.

Hugo Wieslander, då 19, ställde upp i fem grenar med en femteplats som bästa resultat. Vid OS 1912 blev han medaljör.

9469 D PIETRI DORANDO (ITALY) ROTARY PHOTO, E.C. FIRST HOME IN THE MARATHON RACE, WINDSOR TO THE STADIUM.

Olympiska Spelen i London. Finalen i 100 m. simning.

Olympiska Spelen i London. Finalen i 100 m. simning.

Tryck: Ljustryck

I 100-metersfinalen deltog svenske Juhlin och han tog brons. Det blev seger för en simmare från USA med en ungrare som tvåa.

Pietri Dorando

Tryck: Ljustryck. **Foto och förlag:** Rotary Photo.

Dorando Pietri var en italiensk maratonlöpare som närmast stupade på innerplan i ledning men diskvalificerades då funktionärer hjälpte honom över mållinjen. Han hette Dorando i förnamn även om de flesta verkade tro att det var hans efternamn.

COMITÉ INTERNATIONAL OLYMPIQUE - Session de 1910 - LUXEMBOURG

IOK:s session i Luxemburg 1910.

Tryck: Ljustryck. **Foto och förlag:** Okänt.

Vid sessionen tog alla män ett beslut, att tillåta damer att tävla i simning vid OS i Stockholm.

3. Så fick Stockholm OS 1912

3.1 Kungligheternas påverkan

Marstrand Konung Oscar spelar Lawn-Tennis.
Tryck: Ljustryck.
Oscar II spelade också tennis.
Kortet är ganska vanligt i svartvitt men sällsynt som färgkort.

Konungen anländer till Stadion. Tryck: Ljustryck. Foto och förlag: Okänt.
Kungafamiljen var kära gäster på Stadion. Detta är troligen vid Nordiska Spelen 1916.

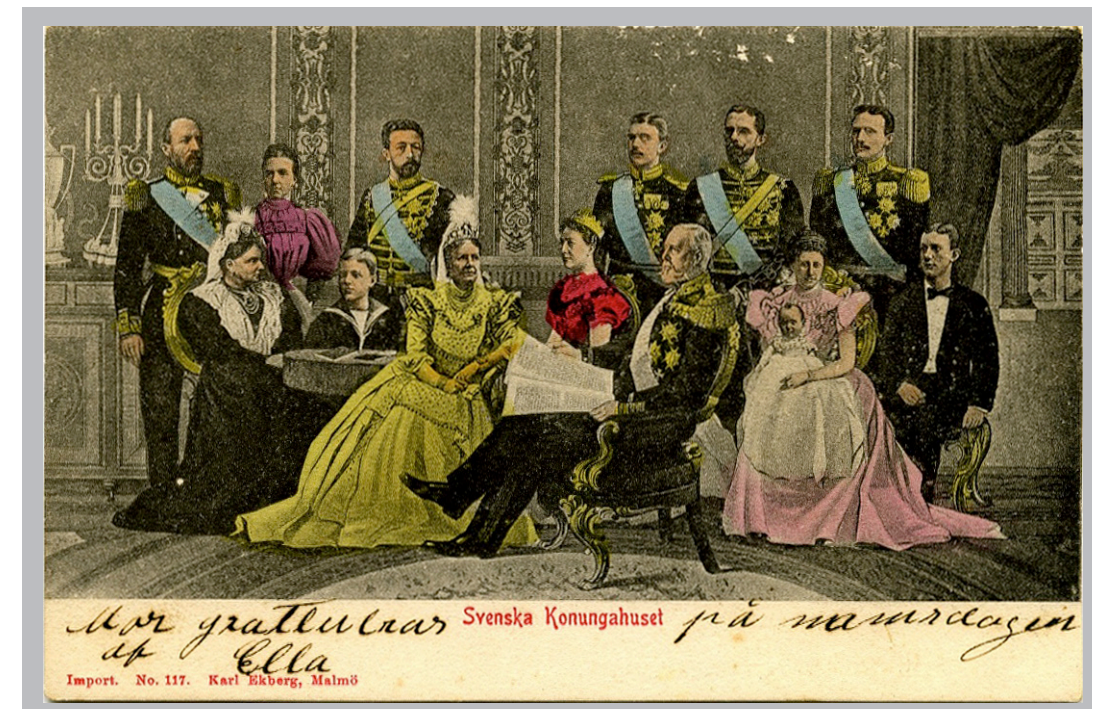
Det svenska kungahuset hade länge haft en välvillig inställning till idrotten. Oscar II upplät exempelvis i mitten av 1880-talet mark på Norra Djurgården till Idrottsparken. Kronprins Gustaf introducerade tennisen i Sverige. Han blev sedermera kung Gustaf V och som tennisspelare Mr G. Gustaf V var beskyddare för OS i Stockholm 1912 och idrotten betydde mycket för kungligheterna då och även senare. Flera kungar har varit aktiva idrottsmän och idrottsledare.

De kungliga vid lawn tennis tävlingarna (61).
Kungen och flera andra ur kungahuset syntes vid många av OS-tävlingarna.

Olympiska Spelen i London. H.K.H. Kronprins Gustaf Adolf på Stadion.
Tryck: Ljustryck. Foto och förlag: Okänt.

Svenska Konungahuset.
Tryck: Ljustryck.
Det svenska kungahuset spelade faktiskt en betydande roll i den svenska idrottens utveckling.

H.M. KONUNG GUSTAF V Olympiska spelens beskyddare (1).
Kungen var en viktig del av OS i Stockholm.

3.2 Nordiska Spelen

NORDISKA SPELEN I STOCKHOLM 1905.
H. K. H. KRONPRINSEN OCH ÖFVERSTE BALCK.

NORDISKA SPELEN I STOCKHOLM 1905. SKRIDSKOSEGLING Å STORA VÄRTAN.
Tryck: Ljustryck. 3586. N:s Lj., Sthlm.

NORDISKA SPELEN 1905. Distansridten Uppsala - Stockholm. Vid målet.
Tryck: Ljustryck. Förlag: Axel Eliassons Konstförlag, Stockholm. N:r 7.

NORDISKA SPELEN I STOCKHOLM 1905.
H.K.H. KRONPRINSEN OCH ÖFVERSTE BALCK.
Tryck: Ljustryck. Foto: 3581. N:s Lj., Sthlm.

Det kanske viktigaste argumentet för Stockholm vid valet av OS-stad var vanan att arrangera stora sportevenemang.

Från 1901 hade man genom Viktor Balck hållit Nordiska Spelen som var ett mycket stort vinterevenemang som påminde mycket om ett vinter-OS.

Under den dryga vecka spelen pågick sjöd hela Stockholm av aktivitet. Med spelen introducerades sporter som bandy och ishockey för en svensk pu-

blik och kom att bli folksporter. Spelen rymde även kulturella inslag och fosterländska manifestationer, mycket typiskt för den tiden.

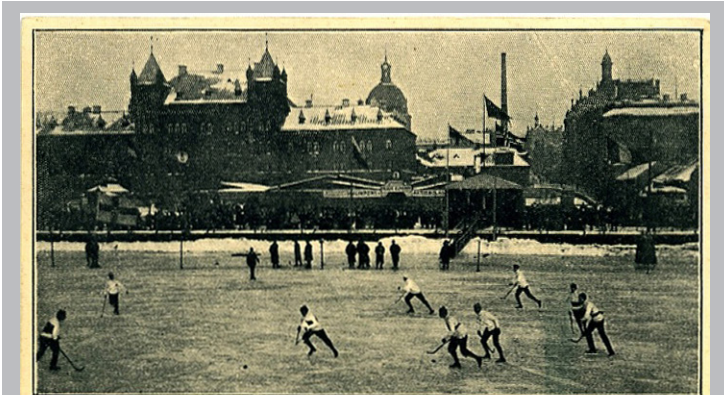
Nordiska Spelen arrangerades sju gånger i Sverige -01, -05, -09, -13, -17, -22 och -26 samt -03 i Oslo. Genom spelen hade de svenska idrottsledarna skaffat sig erfarenhet att genomföra ett stort upplagt arrangemang som nu kom väl till pass när Stockholm skulle arrangera sommar-OS.

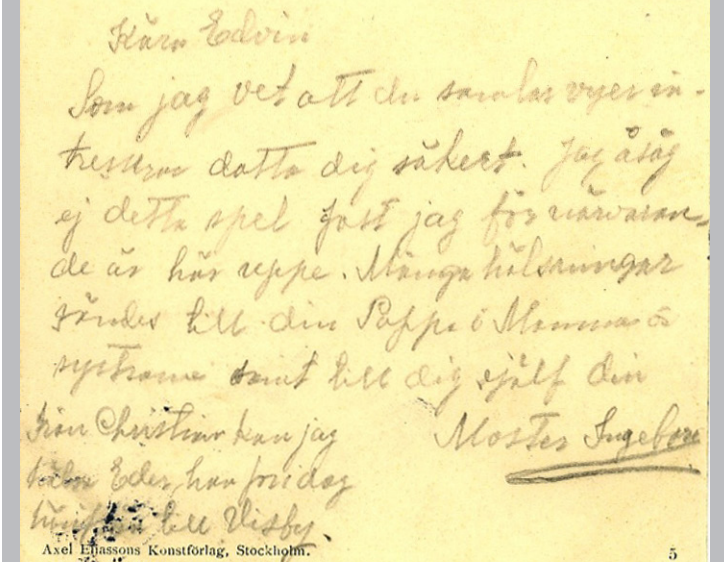
NORDISKA SPELEN. TOMTARNAS TÄFLAN (1909).
Tryck: Ljustryck. Förlag: Nilssons Ljustrycksanstalt, Stockholm. Konstnär: Georg Stoopendaal.

Nordiska spelen i Stockholm 1909. Kronprinsessan och Prinsessan af Teck på skridskor.
Tryck: Ljustryck. N:s Lj., Sthlm.
Kungahuset var på den här tiden lite av pionjär inom idrottens område.

NORDISKA SPELEN 1901.
Hockeyspel på Nybroviken.

NORDISKA SPELEN 1901. Hockeyspel på Nybroviken.
Tryck: Ljustryck. Förlag: Axel Eliassons Konstförlag, Stockholm.

Stockholm från luftballong (Östermalm).
Tryck: Ljustryck Carl Nilssons Ljustrycksanstalt, Stockholm.
 Korten har odelad baksida varför dateringen kan göras till före 1905. Idrottsparken ses rakt in och rakt ned från de svarta markeringarna i ramkanterna. Parken revs för att ge plats åt Stockholms Stadion som stod klar till OS 1912 och som än i dag spelar en betydande roll i huvudstadens idrottsliv. Här spelar Djurgårdens IF som efter år 2000 är Sveriges näst framgångsrikaste fotbollsklubb med sex SM-guld och totalt genom tiderna 14 SM-guld.
 Vid sidan om Stockholms Idrottspark fanns två tennisplaner och två större paviljonger, varav Tennispaviljongen var den östra och inrymde bland annat två täckta tennisplaner med trägolv.

Stockholm. Ingång till Idrottsparken.
Tryck: Boktryck. Förlag: Bernh. Franke & Co's förlag, Stockholm. Import. Frankerat 5 öre 3.7.05. Kortet bör vara taget omkring 1903.

3.3 Idrottsparken

Arenafrågan var viktig. Östermalms IP var bara några år gammal och man planerade för en upprustning och modernisering. Idrottsplatsen invigdes den 30 september 1906, men 1910 bestämde man sig för att bygga en ny idrottsplats.

Man kastade nu blickarna mot Idrottsparken, vilket också var naturligt eftersom den arenan ägdes av ett av Centralföreningen närstående bolag. Viktor Balck var en av delägarna.

Idrottsparken hade invigts den 8 september 1896.

Idrottsparken.
Tryck: Ljustryck – på vanligt fotopapper, så kallat äkta fotografi. Ofrankerat kort med handskrift text: Cl König på Xernia i Idrottsparken 1910. Claës König (1885–1961) deltog inte i OS 1912 men väl i OS 1920 och 1924.
 På framsidan tryck i kortet: Wilhelm Lamm Kungl. hoffotograf.

Stockholms idrottspark ansågs vara en mönsteranläggning i sitt slag, och dess anläggande möjliggjordes genom att kung Oscar II upplät mark på Norra Djurgården. Anläggningen var uppförd i en lätt festarkitektur som präglade Sveriges äldsta idrottsanläggningar.

Anläggningen omfattade bland annat en grusplan för fotbollsspel och friidrott med en cementbana runt omkring. Cementbanan hade en omkrets på 400 meter, och användes för cykling och löpning.

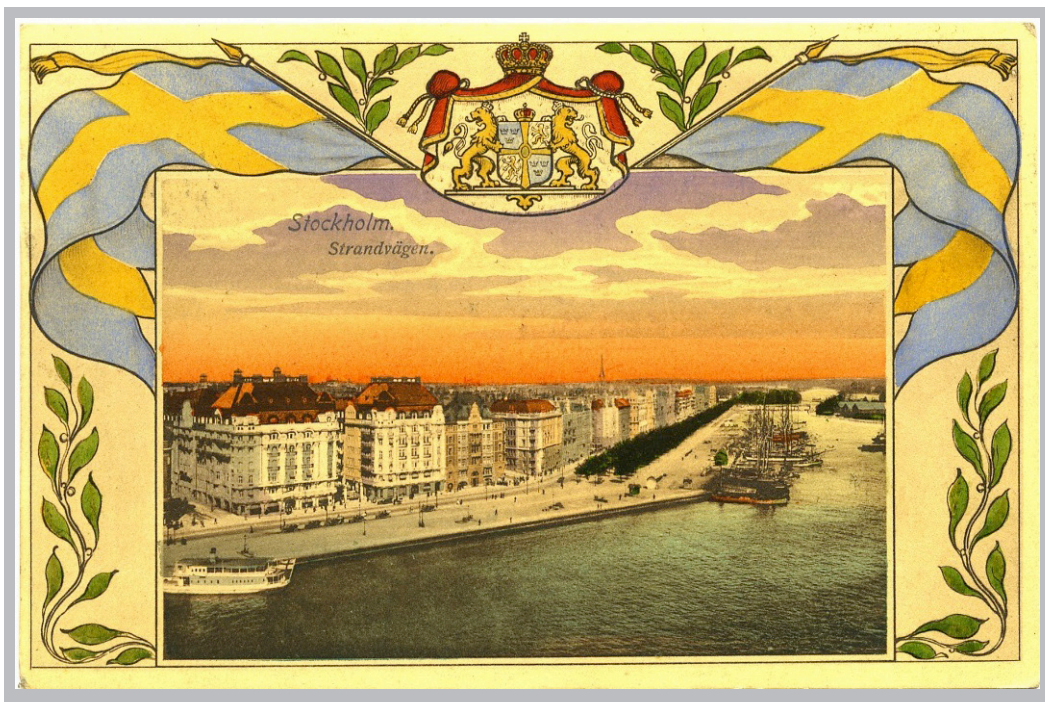
Stockholm. Idrottsparken. Tryck: Boktryck. Förlag: Ny Tidning för Idrott.
 Greve Clarence von Rosen var efter Viktor Balck den viktigaste förkämpen för idrottens intåg i Sverige. 1899 skänkte han en vandringspokal som skulle erövrats vid en fotbollsturnering. På vykortet från 1901 möttes AIK - Gefle i en final som slutade 1–1. När Gefle året därpå la beslag på pokalen för alltid satte von Rosen upp en ny, ständigt vandrande, pokal som från och med 1903 till och med 2000 gällde Svenska Mästerskapet. Clarence von Rosen blev 1904 ordförande i då bildade Svenska Fotbollförbundet. Han var stiftare av Centralföreningen för idrottens främjande – det som i dag kallas RF, Riksidrottsförbundet.

Stockholm. Idrottsparken. Tryck: Boktryck. Kortet bör vara taget 1905–1910.

4. Så blev Stockholm OS-stad

4.1 Stockholm berett...

Stockholm. Strandvägen. Tryck: Ljustryck. Förlag: Ernst G. Svanström, Stockholm. No: 10726/8. Import.

Efter 1905 var det svenska flaggor för hela slanten. Unionen med Norge var ett minne blott och nu frodades nationalismen. Vyn över Strandvägen, svenska flaggor och kungakrona visade att det fanns en stolthet. Några år efter fotograferingen av denna vy blev det också OS, och inte alls långt från vyen. En liten bit bort ses Djurgårdsbrunnsviken där det var simning, simhopp och rodd. Lite till vänster bakom husen på Strandvägen låg Idrottsparken som revs för att ge plats åt Stadion. Stockholmare blev stolta över sitt Stadion.

Barn och Olympiska Spelen i Skagersbrunn. Tryck: Ljustryck. Foto och förlag: Okänt. I Skagersbrunn i Värmland var det kring 1910 "Olympiska Spel" för barn, vilket syns på den ena fanan. Redan så här tidigt hade olympiska spelen slagit igenom.

Stockholm. Saltmätaregatan. Omkring 1901.

Tryck: Boktryck. Förlag: Axel Eliassons Konstförlag, Stockholm. Det nya seklet hade kommit men Stockholm var ännu ingen världsstad.

Att Sverige skulle få OS var på ett sätt oväntat, på ett annat sätt inte. I samband med unionsupplösningen 1905 hade Sverige genomgått något av en nationell kris men det kom att bli bättre. Nationalismen växte sig stark och här kom idrotten att bli en beståndsdel.

I Stockholm var det mycket uppåt. Kring 1905 bodde det 325.000 människor i staden och den växte även utanför Tullarna. Stockholm var väl ingen världsstad men gjorde anspråk på att bli en sådan.

Med Viktor Balck i Internationella Olympiska Kommittén fanns det möjligheter på idrottsfronten.

Två stabila idrottsorganisationer verkade: Centralföreningen för Idrottens Främjande och Svenska Gymnastik- och idrottsförbundet som 1903 blev Sveriges Riksidrottsförbund.

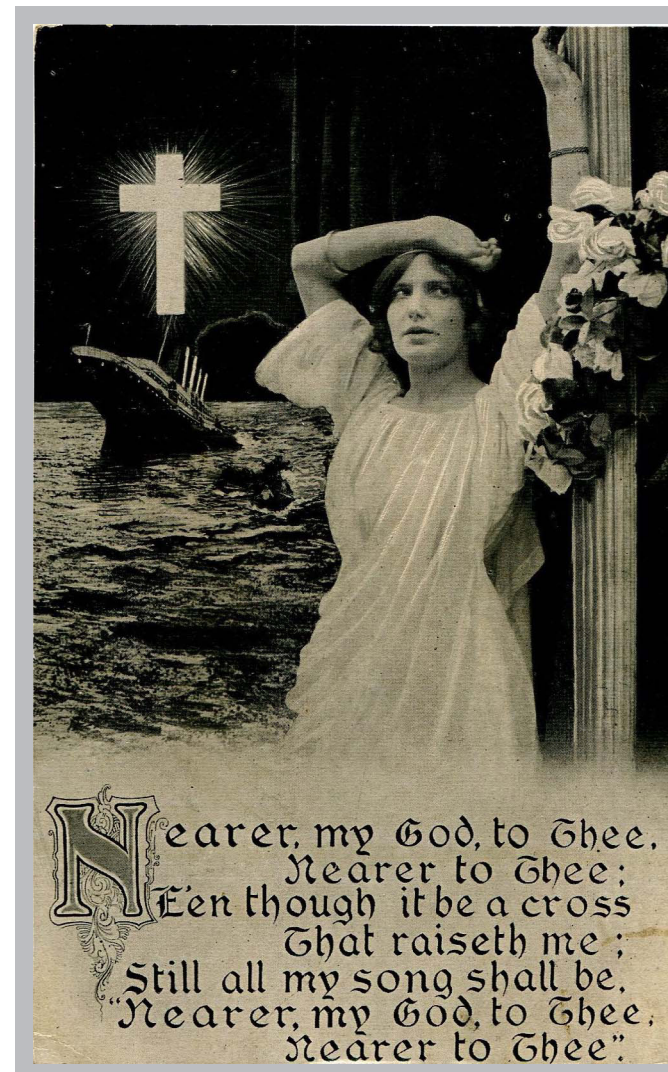
Den svenska ansökan om att få arrangera OS var väl underbyggd och föll IOK i smaken. När tyskarna så backade ur utsågs Stockholm den 28 maj 1909 enhälligt av IOK till att arrangera spelen 1912.

1912 års början var inte så kul: Titanic förliste, August Strindbergs dödskamp och den svåra Malmsslättsolyckan med 22 döda. Det skulle ändå bli en Solskensolympiad i Stockholm.

Djurgårdspromenaden. Stockholm.

Tryck: Boktryck. Förlag: Granbergs, Stockholm Omkring 1902. Djurgården spelade då som nu en betydande roll i svenskt idrottsliv och på Skansen intill var det uppbyggda aktiviteter just för OS.

Titanics undergång.

Tryck: Ljustryck. Förlag: Bamforth & Co.

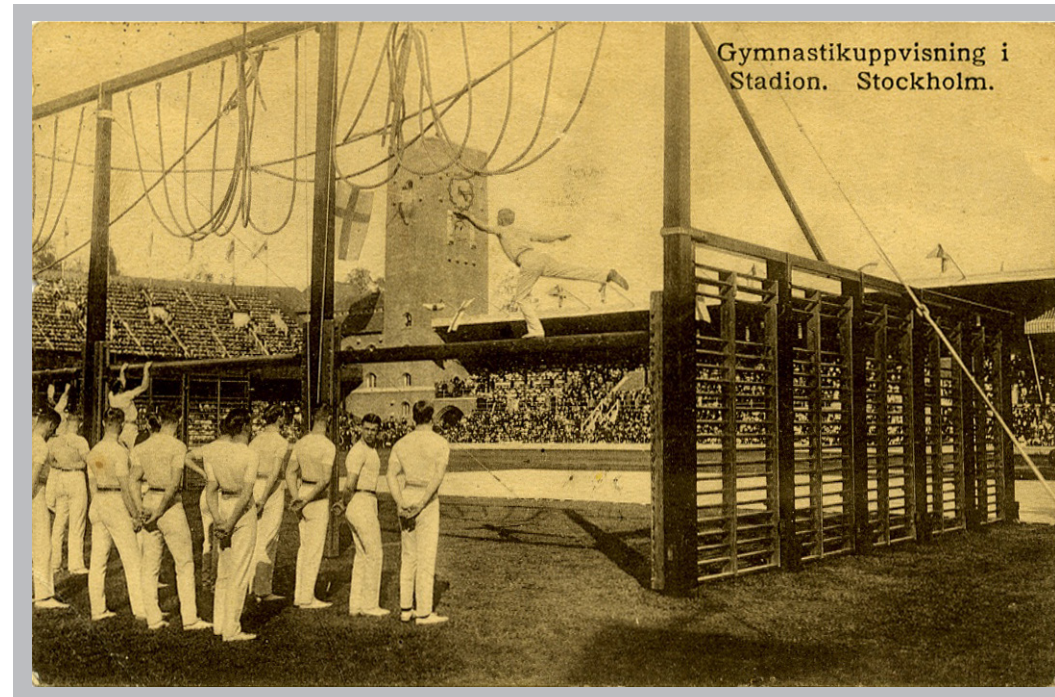
Vykortet stämplat 22 maj 1912 i England visar Titanics undergång 14–15 april samma år. Det var bara tre veckor innan OS i Stockholm skulle inledas med tennisturneringen. Världen hade inte stannat upp även om många sörjde. Det fanns en tidigare olympier på Titanic, Cosmo Edmund Duff-Gordon som deltog i fäktning 1906 och som överlevde. En annan som räddade sig var Richard Norris Williams som deltog i tennis 1924.

4.2 Stadion och invigning

Torben Grut ville skapa ett svenskt stadion med inspiration från tidig historia, helt enkelt för att få en nationell stämning. Det var något som var förhärskande på den här tiden – åren efter unions-upplösningen med Norge.

STOCKHOLM. Utanför Stadion.
Tryck: Boktryck. Förlag: Granbergs Konstindustri AB, Stockholm.
Axel Leonard "Acke" Hallgren (1885–1940) började som skämt-tecknare, var elev vid Konsthögskolan 1908–16.

Gymnastikuppvisning i Stadion. Stockholm.
Tryck: Ljustryck.
Poststämplat 21.7.1912.

Stockholm. Stadion (teckning från troligen 1912).
Tryck: Ljustryck. Förlag: Svenska Litografiska AB, Stockholm.

Man studerade svensk byggnadstradition från stadsmurar och borgar under medeltiden. Sten och tegel var det första man kom att tänka på. Med detta som utgångspunkt valde man fasad i handslaget tegel och detaljer i råhuggen granit.

STOCKHOLM. Hufvudentren till Stadion.
Tryck: Ljustryck. Förlag: P. Fromm, Stockholm.
Stämplat 6.5.1912.

Ursprungligen hade organisationskommittén tänkt sig ett mer provisoriskt stadion på Östermalms idrottsplats, vilken efter spelen skulle nedmonteras. Dessa tankar övergavs.

Stockholms Stadion är ett underbart byggnadsverk. Murarna är uppförda i rött målartegel och i fasaderna har Helsingborgs handslagna tegel använts.

Slutnotan för Stadion stannade vid knappt 1,2 miljoner kronor och det var för 1912 en mycket stor summa.

Stockholm. Stadion (teckning från troligen 1912).
Tryck: Ljustryck. Förlag: Svenska Litografiska AB, Stockholm.

Stadion (utan titel på kortet).

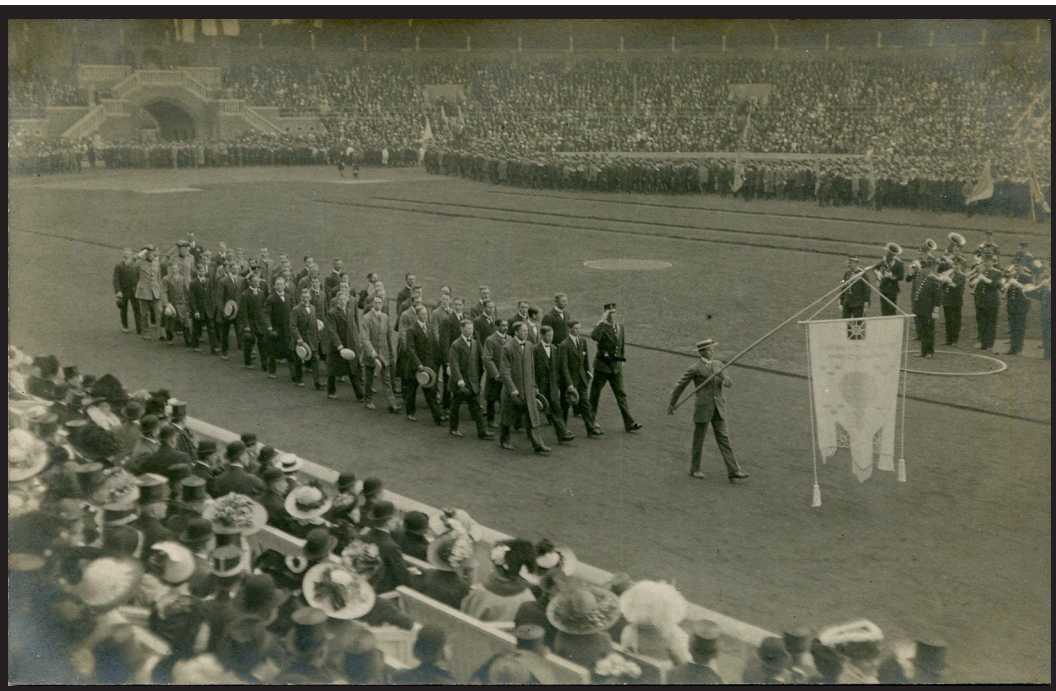
Tryck: Ljustryck.

Invigningen av Stadion den 1 juni 1912 med Viktor Balck som talare.

Stadion invigdes den 1 juni 1912 och efter inmarschen sjöng 500 sångare Hör oss Svea och Vårt land. Nationalismen var rådande.

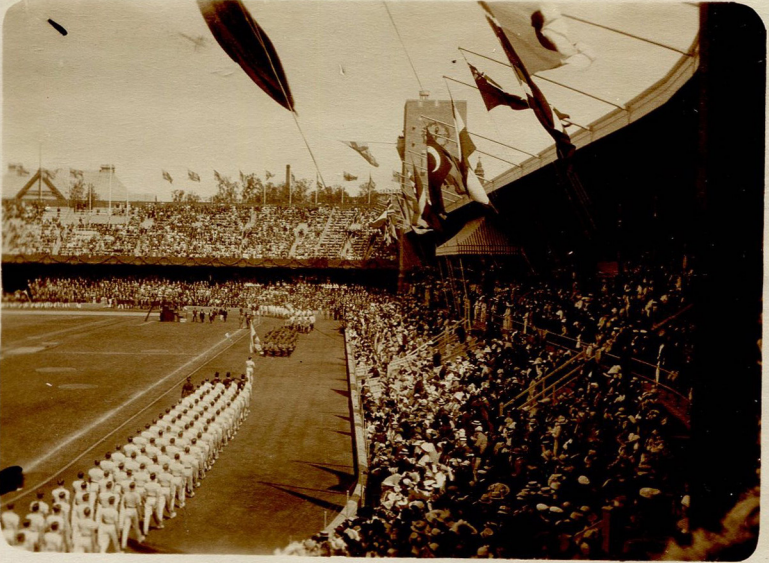
Viktor Balck höll ett storstilat tal. Han inledde med att tala om sin önskan om ökad hälsa och kraft för nationens folk genom idrotten. Han berättade även om Stadions tillkomst.

Invigningtalet hölls av kronprinsen Gustav Adolf, men det var Kungen Gustav V som officiellt invigde Stadion.

Från Stadions invigning. Sveriges Olympiatrupp defilerar förbi Kungl. Läktaren.

Tryck: Ljustryck. **Foto:** Sannolikt någon från Granbergs Konstindustri Aktiebolag som var förlag.

Invigningen.

Tryck: Ljustryck. **Foto:** Okänd.

Granbergs hade ensamrätt på fotografering från Stadion men det hindrade inte andra att ta bilder som kunde bli vykort. Det finns ingen notering om vem som lät framställa detta vykort. Den svenska truppen är närmast och till höger syns den kungliga läktaren.

En tom yta är gömd för att ge plats för detta vykort.

Från Stadions invigning. 10,000 mtr loppet. B. Fock vid målet.

Tryck: Ljustryck. **Förlag:** Granbergs Konstindustri AB, Stockholm.

Bror Fock löpte så bra på 10.000 meter att han blev uttagen till OS och ingick det svenska silverlaget på 3.000 meter.

Det har skapats många oförglömliga ögonblick på Stadion som:

1912: Anders Ahlgren och Ivar Böhling brottades i över 9 timmar utan att matchen blev avgjord. **1942:** Gunder Hägg satte flera världsrekord i löpning. **1972:** Ricky Bruch satte världsrekord i diskus – 68,40 meter. **1975:** Anders Gärderud satte världsrekord på 3000 m hinder, tid:8.09,8 **1987:** Patrik Sjöbergs världsrekord i höjdhopp med 2,42 meter. **Stockholm Marathon och DN-galan** är årliga arrangemang. Stadion användes för första gången **1987** till en **popkonsert** när Eurythmics gästade Stockholm. Senare har Rolling Stones, Bruce Springsteen och Luciano Pavarotti med flera haft konsert här.

Från Stadions invigning. Idrottstrupperna samlas i Stadion.

Tryck: Ljustryck. **Foto:** Sannolikt någon från Granbergs Konstindustri Aktiebolag som var förlag. Kortet ingick inte i den långa serie av vykort som gavs ut under OS. Ned till höger ses tre scouter som var frivilliga före och under OS.